

UZASADNIENIE

W dniu 22 października 2009 r. E. K. wystąpiła z wnioskiem o podział majątku wspólnego zgromadzonego w czasie trwania jej związku małżeńskiego z J. K.. Wnioskodawczyni wskazała, że w skład majątku wspólnego mającego podlegać podziałowi wchodzi: nieruchomości lokalowa o powierzchni 75,90 m² położona w W. przy ul. (...), działka o powierzchni 510 m² zabudowana domem, położona w W. przy ul. (...) oraz zabudowana nieruchomość o powierzchni 6000 m² położona w miejscowości N., gmina G.. Wnioskodawczyni domagała się dokonania podziału majątku wspólnego stron poprzez przyznanie uczestnikowi J. K. zabudowanej działki, położonej przy ul. (...) w W. ze splatą na jej rzecz w wysokości 1/2 wartości tej nieruchomości, dokonania podziału fizycznego nieruchomości położonej w N. i przyznanie jej części stanowiącej 4 000 m², natomiast uczestnikowi części o powierzchni 2000 m² bez splat i dopłat oraz przyznania jej lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) w W. bez splat na rzecz uczestnika postępowania.

W uzasadnieniu wniosku E. K. podała, że wyrokiem z dnia 10 czerwca 1988 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – (...)w W. zniósł wspólność majątkową małżeńską istniejącą pomiędzy stronami. Natomiast małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 listopada 2008 r. prawomocnym z dniem 02 października 2009 r. Wnioskodawczyni podniosła, iż wymienione nieruchomości zostały nabyte do majątku wspólnego stron pomimo istniejącej rozdzielności majątkowej, bowiem przy ich nabywaniu uczestnik postępowania każdorazowo składał oświadczenie, że nabycie następuje do majątku wspólnego z żoną, a nadto treść tych oświadczeń znajduje odzwierciedlenie w aktach notarialnych oraz we wpisach do ksiąg wieczystych. Podniosła również, że uczestnik utrzymywał ją w przekonaniu, że skutki rozdzielności majątkowej odnoszą się wyłącznie do ewentualnej odpowiedzialności finansowej.

(wniosek – k. 1 – 2)

W odpowiedzi na wniosek z dnia 05 marca 2010 r. J. K. wniósł o oddalenie wniosku złożonego przez wnioskodawczynię jako bezprzedmiotowego.

Uzasadniając swoje stanowisko uczestnik postępowania podniósł, że wniosek o podział majątku wspólnego rozumianego przez wnioskodawczynię jako majątek objęty wspólnością ustawową, jest całkowicie nielogiczny w świetle dołączonego do wniosku wyroku Sądu Rejonowego z 1988 r. o zniesieniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Jak podał, w stosunku do nieruchomości wymienionych przez wnioskodawczynię, toczą się lub zostały zakończone postępowania sądowe zainicjowane przez niego przed złożeniem wniosku w sprawie niniejszej. W szczególności postanowieniem z dnia 28 października 2008 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – M. w W. XVI Wydział Cywilny oddalił wniosek J. K. o zniesienie współwłasności nieruchomości lokalowej położonej przy ul. (...) w W. ustalając, że przedmiotowy lokal nie stanowi przedmiotu współwłasności stron zaś jego jedynym właścicielem jest J. K.. Według twierdzeń uczestnika postępowania, powyższe orzeczenie stało się prawomocne z dniem 18 lipca 2009 r., zaś aktualnie sprawa ta znajduje się w Sądzie Najwyższym po złożeniu przez wnioskodawczynię skargi kasacyjnej. Jeśli chodzi o nieruchomość położoną przy ul. (...) w W., to Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w W. w postanowieniu z dnia 03 grudnia 2008 r. wydanym w sprawie I Ns 656/08 uzgodnił treść księgi wieczystej poprzez wpisanie jako jedynego właściciela tej nieruchomości uczestnika J. K. oddalając wniosek o zniesienie współwłasności w pozostałej części z uwagi na fakt, że działka ta została nabyta po sądowym zniesieniu ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej stron. Rozpoznając apelację od powyższego rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił wydane orzeczenie jedynie, jak twierdził uczestnik, z przyczyn formalnych, i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Według jego stanowiska, również działka położona w miejscowości N. objęta była postępowaniem o zniesienie współwłasności, toczącym się przed Sądem Rejonowym w Olsztynie pod sygnaturą akt X Ns 355/08, zaś nabycie tej nieruchomości nastąpiło na podstawie wyroku Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 08 września 1998 r., wydanego w sprawie I C 316/97. Zdaniem uczestnika, z treści tego orzeczenia nie wynika jednak, aby nabycie nieruchomości miało nastąpić do majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską, nastąpiło to także po sądowym jej zniesieniu, nieruchomość ta

nie może więc wchodzić w skład majątku wspólnego. Według stanowiska uczestnika, powyższe argumenty uzasadniają twierdzenie, że złożony wniosek uznać należy za bezprzedmiotowy.

(odpowiedź na wniosek – k. 13 – 18)

W piśmie procesowym z dnia 29 września 2010 r. uczestnik postępowania J. K. wniósł o wydanie postanowień wstępnych poprzez uzgodnienie treści ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości położonych w W. przy ul. (...) (z ostrożności procesowej – na wypadek przekazania sprawy w tym zakresie przez XVI Wydział tut. Sądu do rozpoznania w przedmiotowym postępowaniu) oraz przy ul. (...) – poprzez wykreślenie istniejących wpisów w działach II ksiąg wieczystych i wpisanie jako jedynego właściciela tych nieruchomości J. K., oraz o uzgodnienie treści księgi wieczystej prowadzonej dla zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości N., gmina G., oznaczonej jako działka nr (...) – poprzez wykreślenie w dziale II podrubryka 2.2.1 Lp. 1 pkt. 3 wpisu „wspólność ustawowa majątkowa małżeńska” i wpisanie w to miejsce „współwłasność” wnioskodawczynie i uczestnika w udziałach po 1/2.

(pismo procesowe uczestnika postępowania – k. 119 – 126)

Z kolei w piśmie procesowym z dnia 02 marca 2011 r. uczestnik J. K. podtrzymał swoje stanowisko co do zasady i wniósł o zasądzenie od wnioskodawczynie na jego rzecz kwoty 410.000,00 zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie ze stanowiącej jego wyłączną własność nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. w okresie od 21 czerwca 2005 r. do 28 lutego 2011 r. oraz o zobowiązanie E. K. do wydania mu tej nieruchomości. Domagał się również zniesienia współwłasności działki położonej w N. poprzez jej sprzedaż i podział sumy pomiędzy byłych małżonków oraz zasądzenia od wnioskodawczynie na jego rzecz kwoty 5.434,50 zł stanowiącej połowę zapłaconej przez uczestnika postępowania należności z tytułu podatku od wspomnianej nieruchomości za lata 2004 – 2007.

(pismo procesowe - k. 160 - 171)

W piśmie procesowym z dnia 12 sierpnia 2011 r. wnioskodawczynie E. K. wystąpiła z żądaniem zasądzenia od uczestnika postępowania na jej rzecz stosownej kwoty tytułem zwrotu nakładów poczynionych przez nią z jej majątku osobistego na majątek osobisty uczestnika a także o przyznanie jej na własność przy dokonywaniu działu majątku wspólnego nieruchomości lokalowej nr 3 przy ul. (...) w W.. Żądanie rozliczenia nakładów wnioskodawczynie powtórzyła w piśmie procesowym z dnia 09 października 2012 r.

(pismo wnioskodawczynie z dnia 12 sierpnia 2011 r. - k. 250 – 253, pismo z dnia 09 października 2012 r. – k. 381 - 386)

Z kolei w piśmie procesowym z dnia 29 sierpnia 2011 r. E. K. wniosła o zasądzenie od uczestnika postępowania na jej rzecz kwoty 1.000.000,00 zł tytułem zwrotu zwaloryzowanej ceny, jaką wnioskodawczynie uiszczała za zakup nieruchomości lokalowej przy ul. (...) w W..

(pismo procesowe z dnia 29 sierpnia 2011 r. - k. 260 - 262)

W piśmie z dnia 09 października 2012 r. wnioskodawczynie zażądała zasądzenia od J. K. na jej rzecz sumy 48.000 zł uzyskanej i zagarniętej przez niego ze sprzedaży samochodu osobowego marki H. (...) o nr rej. (...), stanowiącego wyłączną jej własność.

(pismo procesowe - k. 381 - 386)

W kolejnym piśmie procesowym z dnia 07 października 2013 r. E. K. wniosła o stwierdzenie przez Sąd nabycia przez nią przez zasiedzenie prawa własności nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. podnosząc, iż włada nią w dobrej wierze nieprzerwanie od 20 lat. Żądanie to zostało sprecyzowane przez wnioskodawczynie w piśmie procesowym z dnia 02 grudnia 2013 r., w którym domagała się ona stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności wspomnianej nieruchomości

(pismo procesowe wnioskodawczyni z dnia 07 października 2013 r. - k. 563 – 567, pismo z dnia 02 grudnia 2013 r. – k. 576 - 578)

Na rozprawie w dniu 02 grudnia 2013 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

(protokół rozprawy z dnia 02 grudnia 2013 r. - k. 579 - 580)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. K. i J. K. zawarli związek małżeński w dniu 07 kwietnia 1984 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego (...).

(dowód: odpis wyroku rozwodowego – k. 3, okoliczność niesporna)

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 1988 r. Sąd Rejonowy dla (...) w W. V Wydział (Sąd) Rodzinny w sprawie toczącej się pod sygnaturą akt RVC 765/88 zniósł wspólność majątkową pomiędzy małżonkami J. K. a E. K. – z dniem 10 czerwca 1988 r. Wyrok ten nie został uchylony ani zmieniony.

(dowód: odpis wyroku z dnia 10 czerwca 1988 r. – k. 7, okoliczności bezsporne)

Po tej dacie małżonkowie nie zawarli umowy majątkowej małżeńskiej w formie aktu notarialnego przywracającej wspólność majątkową zniesioną przez Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 10 czerwca 1988 r. Wspólność ta nie została również przywrócona orzeczeniem Sądu.

(okoliczności niesporne)

W dniu 05 maja 1993 r. J. K. nabył w drodze umowy kupna – sprzedaży zawartej w formie notarialnej prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu oznaczoną numerem 139 o powierzchni 510 m², położoną w W. przy ul. (...). W § 3 wspomnianej umowy kupujący oświadczył, że działkę tą nabywa do wspólności ustawowej małżeńskiej z żoną E. K.. Wnioskodawczyni nie brała udziału w zawarciu tej umowy zaś J. K. przy jej zawarciu nie legitymował się notarialnym pełnomocnictwem rodzajowym do działania w imieniu żony i na jej rzecz. Pomimo tego w dziale II księgi wieczystej prowadzonej dla wspomnianej nieruchomości przez Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. za numerem (...) jako współwłaściciele na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej wpisani zostali J. K. i E. K..

(dowód: dołączone akta Sądu Rejonowego dla (...) w W. I Ns 118/10, odpis zwykły księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. – k. 174 – 175, zeznania wnioskodawczyni – k. 533 – 534, zeznania uczestnika – k. 534 – 535)

W dniu 11 kwietnia 1994 r. J. K. nabył w drodze umowy kupna – sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego prawo własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w W. o powierzchni 75,59 m². W § 2 umowy kupna – sprzedaży kupujący J. K. oświadczył, że nieruchomość tą nabywa do wspólności ustawowej małżeńskiej z żoną E. K.. Wnioskodawczyni nie brała udziału w zawarciu tej umowy zaś J. K. przy jej zawarciu nie legitymował się notarialnym pełnomocnictwem rodzajowym do działania w imieniu żony i na jej rzecz. Pomimo tego w dziale II księgi wieczystej prowadzonej dla wspomnianej nieruchomości przez Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. za numerem KW (...) jako współwłaściciele na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej wpisani zostali J. K. i E. K..

(dowód: odpis postanowienia z dnia 29 października 2008 r. wraz z uzasadnieniem – k. 127 – 133)

Wyrokiem z dnia 08 września 1998 r. Sąd Wojewódzki w O. w sprawie I C 316/97 toczącej się z powództwa E. K. i J. K. przeciwko E. I. R. zobowiązał pozwaną do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na powodów – małżonków K. prawa własności nieruchomości o powierzchni 0,60 ha położonej we wsi N., gmina G., nr ewidencyjny działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą nr (...), za cenę 35.000 zł. Apelację pozwaną od powyższego orzeczenia oddalił Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 16 marca 1999 r. W dziale II księgi

wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Olsztynie dla wspomnianej nieruchomości za numerem (...) jako właściciele wpisani zostali E. K. i J. K. na zasadach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej.

(dowód: wyrok Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 08 września 1998 r., wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 marca 1999 r. – k. 40 – 40 verte, odpis zwykły księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości położonej w miejscowości N., gmina G. - k. 176 – 179, zeznania wnioskodawczyni – k. 533 – 534, zeznania uczestnika – k. 534 – 535)

W dniu 04 kwietnia 2006 r. J. K. wystąpił do Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w W. z wnioskiem o zniesienie współwłasności nieruchomości lokalowej położonej przy ul. (...) w W. oraz o uzgodnienie treści księgi wieczystej dla niej prowadzonej. Postanowieniem z dnia 28 października 2008 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – M. w W. XVI Wydział Cywilny oddalił powyższy wniosek J. K. ustalając, że przedmiotowy lokal nie stanowi przedmiotu współwłasności stron, zaś jego jedynym właścicielem jest J. K.. W tym samym orzeczeniu Sąd podjął w trybie procesowym postępowanie o usunięcie niezgodności księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla (...) w W. dla nieruchomości lokalowej przy ul. (...) w W. z rzeczywistym stanem prawnym i sprawę w tym zakresie wyłączył do odrębnego rozpoznania.

(dowód: odpis postanowienia z dnia 29 października 2008 r. wraz z uzasadnieniem – k. 127 – 133)

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia oddalił Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 13 lipca 2009 r., natomiast postanowieniem z dnia 18 czerwca 2010 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wniesionej przez E. Z. – K. od powyższego orzeczenia.

(dowód: odpis postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 19 lipca 2009 r. – k. 19 verte – 20, odpis postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2010 r. – k. 105)

Rozpoznający sprawę o uzgodnienie treści księgi wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości lokalowej położonej w W. przy ul. (...), Sąd Rejonowy dla (...) w W. XVI Wydział Cywilny w wyroku z dnia 14 kwietnia 2011 r. wydanym w sprawie XVI C 729/10, nakazał, aby w dziale II w/w księgi wieczystej w miejsce współwłaścicieli na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej J. K. i E. K., wpisać jako właściciela J. K..

(dowód: wyrok z dnia 14 kwietnia 2011 r. wydany w sprawie sygn. akt XVI C 729/10 - k. 213)

W dniu 20 maja 2008 r. J. K. wystąpił do Sądu Rejonowego dla (...) w W. z wnioskiem o zniesienie współwłasności nieruchomości zabudowanej, stanowiącej działkę gruntu oznaczoną nr 139 o powierzchni 510 m², położonej w W. przy ul. (...). J. K. wniósł także w tym postępowaniu o uzgodnienie treści księgi wieczystej prowadzonej dla przedmiotowej nieruchomości poprzez wpisanie go w dziale II jako jedynego właściciela, a także o rozliczenie nakładów poczynionych na tę nieruchomość. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w W. wyłączył do odrębnego rozpoznania w trybie postępowania procesowego roszczenie J. K. o uzgodnienie treści księgi wieczystej, a następnie przekazał rozpoznanie tej sprawy, jak również sprawy toczącej się o zniesienie współwłasności nieruchomości przy ul. (...) w W., tut. Sądowi – do sprawy o podział majątku wspólnego stron po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej.

(dowód: akt dołączonej sprawy I Ns 118/10 – postanowienie z dnia 29 listopada 2010 r. - k. 196, akta dołączonej sprawy I C 121/10 - postanowienie z dnia 30 czerwca 2010 r. - k. 72)

W dniu 13 czerwca 2008 r. J. K. złożył do Sądu Rejonowego w Olsztynie wniosek o zniesienie współwłasności zabudowanej nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 6000 m², położonej w miejscowości N., gmina G., dla której Sąd ten prowadzi księgę wieczystą nr (...). Postanowieniem z dnia 06 listopada 2009 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie przekazał powyższą sprawę o zniesienie współwłasności i o uzgodnienie treści księgi wieczystej do tutejszego Sądu jako właściwego ze względu na wniosek E. K. o podział majątku wspólnego stron.

(dowód: dołączone akta sprawy Sądu Rejonowego w Olsztynie X Ns 355/08)

W dniu 13 listopada 2008 r. Sąd Okręgowy w Warszawie rozwiązał przez rozwód związek małżeński zawarty pomiędzy E. K. a J. K. – z winy obu stron. Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 02 października 2010 r.

(dowód: odpis wyroku rozwodowego – k. 3)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w przeważającej części w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach przedmiotowego postępowania, których autentyczności oraz treści nie kwestionowała żadna ze stron. Zeznania złożone przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania miały charakter uzupełniający wobec powyższych dowodów, a ponieważ były spójne i zgodne z pozostałym materiałem dowodowym, to Sąd postanowił co do zasady i w powyższym zakresie przyznać im walor wiarygodności.

Sąd oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez wnioskodawczynię - o przesłuchanie wskazanych świadków oraz o zwrócenie się do Urzędu Skarbowego o udzielenie informacji dotyczącej nieruchomości przy ul. (...) w W., a także wniosek uczestnika postępowania o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw szacowania wartości nieruchomości uznając, że wnioski te zbędne są do wydania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie. Wnioski te zgłoszone zostały bowiem na poparcie roszczeń o rozliczenie nakładów (wnioski dowodowe wnioskodawczyni) lub zmierzały do dokonania zniesienia współwłasności nieruchomości (wnioski uczestnika) podczas, gdy tutaj Sąd ustalił, że majątek wspólny stron podlegający podziałowi nie istnieje (o czym niżej), a więc nie mogą być dokonywane w tym postępowaniu rozliczenia stron ani też Sąd nie może dokonać zniesienia współwłasności nieruchomości położonych na obszarze właściwości innych Sądów. Stąd wnioski te, jako zbędne dla przedmiotowego postępowania, podlegać musiały oddaleniu.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, a taki wniosek zgłosiła wnioskodawczyni E. K. w dniu 22 października 2009 r., Sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku wspólnego stron podlegającego podziałowi. W celu właściwej realizacji powyższych obowiązków Sąd w pierwszej kolejności zobowiązany jest ustalić w jakim ustroju majątkowym pozostawali małżonkowie podczas trwania małżeństwa, kiedy małżeństwo stron ustało (lub kiedy w inny sposób ustała wspólność majątkowa małżeńska pomiędzy małżonkami) oraz kiedy i w jaki sposób zostało nabyte dane prawo majątkowe przez małżonków lub jednego z nich. Przy czym Sąd dokonuje podziału składników majątkowych należących do majątku wspólnego stron w chwili ustania wspólności i istniejących w momencie dokonywania podziału.

W przedmiotowej sprawie niesporna pomiędzy uczestnikami postępowania pozostawała okoliczność, iż wnioskodawczyni E. K. i uczestnik J. K. zawarli związek małżeński w dniu 07 kwietnia 1984 r. w W., natomiast wyrokiem z dnia 10 czerwca 1988 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. w sprawie RVC 765/88 orzekł o zniesieniu wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami – z dniem 10 czerwca 1988 r. Według dyspozycji art. 31 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r., która weszła w życie 20 stycznia 2005 r. (Dz.U.2004.162.1691, art. 1), z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa obejmująca ich dorobek (wspólność ustawowa). Przedmioty majątkowe nie objęte wspólnością stanowią majątek odrębny każdego z małżonków. Natomiast według treści art. 32 § 1 k.r. i o. dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Według ówczesnego brzmienia ustawy ustrój małżeńskiej wspólności ustawowej mógł zostać zmieniony przez małżonków w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego (art. 47 § 1 k.r. i o. sprzed nowelizacji) bądź też poprzez orzeczenie sądu znoszące wspólność majątkową z datą określoną w tym orzeczeniu (art. 52 k.r. i o.). W takiej sytuacji zastosowanie miała treść art. 51 k.r. i o., zgodnie z którą w razie wyłączenia wspólności każdy z małżonków zachowywał zarówno majątek nabyty przed zawarciem umowy, jak i majątek nabyty później; zarządzał i rozporządzał całym swoim majątkiem samodzielnie (rozdzielność majątkowa). Przy czym trzeba zaznaczyć, że przed nowelizacją dokonaną ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. w judykaturze i orzecznictwie powszechny był pogląd, że w sytuacji ustanowienia rozdzielności majątkowej przez sąd dopuszczalne

jest przywrócenie wspólności majątkowej obowiązującej przed zniesieniem wspólności przez sąd, jednakże tylko na podstawie małżeńskiej umowy majątkowej zawartej w formie aktu notarialnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 08 czerwca 1967 r., I CZ 18/67).

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę przedmiotowej sprawy należało dojść do wniosku, iż po zniesieniu przez Sąd wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami J. K. i E. K. wyrokiem z dnia 10 czerwca 1988 r. małżonkowie nie powrócili do wspólności majątkowej małżeńskiej, nie zawarli bowiem umowy majątkowej małżeńskiej w formie aktu notarialnego (czego żadna ze stron nie kwestionowała), a więc – od wspomnianej daty 10 czerwca 1988 r. majątek objęty wspólnością majątkową małżeńską nie powstawał, a co za tym idzie – po tej dacie małżonkowie nie mogli nabyć żadnego składnika majątkowego do majątku wspólnego, skoro majątek taki nie istniał. Konsekwencją powyższego ustalenia musiało być oddalenie wniosku o dokonanie działu majątku wspólnego stron skoro wnioskodawczyni E. K. zgłosiła do podziału jedynie składniki majątkowe nabyte po zniesieniu wspólności majątkowej, a więc po dniu 10 czerwca 1988 r. zaś w toku postępowania Sąd nie ustalił, aby aktualnie istniały składniki majątku wspólnego małżonków K. powstałe przed dniem 10 czerwca 1988 r. W szczególności wnioskodawczyni zgłosiła w toku przedmiotowego postępowania, że do majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej należą następujące składniki majątkowe: stanowiący odrębną własność lokal mieszkalny przy ul. (...) w W., nabyty w drodze umowy sprzedaży zawartej w dniu 11 kwietnia 1994 r., nieruchomość gruntowa zabudowana domem, położona przy ul. (...) w W., nabyta w drodze umowy sprzedaży z dnia 05 maja 1993 r., zabudowana nieruchomość położona w miejscowości N., gmina G., nabyta na podstawie orzeczenia Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 08 września 1998 r., futra o wartości ok. 70.000 zł (zgłoszone w piśmie procesowym – k. 381), obrazy o wartości ok. 204.000 zł (zgłoszone w piśmie procesowym – k. 381) - przy czym, jak sama wnioskodawczyni podała podczas przesłuchania w charakterze strony na rozprawie w dniu 26 czerwca 2013 r. (k. 534) powyższe ruchomości zostały przez nią nabyte w latach 1993 – 1999. Skoro więc wnioskodawczyni sama wskazała, że powyższe składniki majątkowe zostały nabyte przez nią lub też przez uczestnika postępowania po dacie wydania orzeczenia o zniesieniu wspólności majątkowej między małżonkami, tj. w latach 1993 – 1999, i nie kwestionowała faktu, że strony nie powróciły do wspólności majątkowej małżeńskiej poprzez zawarcie umowy w formie aktu notarialnego, to składniki te nie mogły stanowić majątku wspólnego stron podlegającego działowi w tym postępowaniu. Przed tut. Sądem w tym postępowaniu dokonany mógł być bowiem jedynie dział majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika, powstałego w czasie trwania wspólności majątkowej, a nie - dokonywanie wszelkich rozliczeń z okresu trwania małżeństwa stron po zniesieniu wspólności majątkowej oraz już po ustaniu małżeństwa.

Rozpatrując kwestie poszczególnych składników majątkowych zgłoszonych przez wnioskodawczynię do podziału należało mieć na względzie, iż jeśli chodzi o nieruchomość przy ul. (...) w W., nabytą przez J. K. w dniu 11 kwietnia 1994 r., to prawomocnym postanowieniem wydanym w sprawie XVI Ns 442/06 z dnia 29 października 2008 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. XVI Wydział Cywilny przysądził, że nieruchomość ta stanowi wyłączną własność uczestnika postępowania J. K., zaś wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2011 r. wydanym w sprawie XVI C 729/10 Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. nakazał sprostowanie działu II księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości lokalowej przy ul. (...) w W. w ten sposób, że jako jedynego właściciela wpisać J. K.. A więc prawomocnie ustalone zostało, że nieruchomość ta nie wchodziła w skład majątku wspólnego stron, zaś tut. Sąd ustaleniami tymi był związany. Z kolei jeśli chodzi o nieruchomość położoną przy ul. (...) w W., to również należało dojść do wniosku, że nieruchomość ta nie należy do majątku wspólnego stron pomimo aktualnej treści księgi wieczystej oraz oświadczenia uczestnika J. K. złożonego przy zawarciu umowy kupna w/w nieruchomości. Działka ta została bowiem nabyta w dniu 05 maja 1993 r., a więc już po sądowym zniesieniu wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami K. Wnioskodawczyni nie stanęła do aktu i nie złożyła oświadczenia o nabyciu wspomnianej nieruchomości, jak również nie działał za nią przy tej czynności prawnej pełnomocnik, co jasno wynika z treści aktu notarialnego (akta I Ns 656/08 – k. 13). W takiej sytuacji prawnej, w jakiej znajdowały się wówczas strony, a mianowicie po zniesieniu wspólności majątkowej małżeńskiej, bezskuteczne było złożone przez uczestnika przy zawarciu umowy oświadczenie o tym, że nabywa przedmiotową nieruchomość przy ul. (...) w W. do majątku wspólnego z małżonką – skoro wówczas majątek taki nie istniał i fakt ten nie mógł być zmieniony jedynie wolą jednego z małżonków, a jedynie w drodze umowy majątkowej małżeńskiej zawartej w formie aktu notarialnego (postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 355/07). Z treści dokumentu nie wynika przy tym, aby J. K. działał również w imieniu i na rzecz swojej żony, a nawet gdyby przyjąć, że występował przy umowie kupna – sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) jako pełnomocnik wnioskodawczynie, to takie pełnomocnictwo nie zostało udzielone w sposób ważny, ponieważ do zawarcia umowy kupna – sprzedaży w formie notarialnej konieczne jest udzielenie pełnomocnictwa również w formie notarialnej (art. 99 § 1 k.c.) oraz musi być to co najmniej pełnomocnictwo rodzajowe (art. 98 k.c.). Natomiast ze złożonych przez strony zeznań nie wynika, aby takie pełnomocnictwo w formie notarialnej zostało przez wnioskodawczynię udzielone uczestnikowi postępowania (strony zeznały, że istniało pełnomocnictwo udzielone przez wnioskodawczynię uczestnikowi w formie zwykłej pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym), a tym samym – aby wnioskodawczynie była uczestniczką czynności prawnej kupna – sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) w W.. W związku z tym nieruchomość ta w żaden sposób nie mogła wejść do majątku wspólnego stron, ani też zostać nabyta na współwłasność wnioskodawczynie i uczestnika postępowania. Rozstrzygając natomiast w kwestii dotyczącej zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości N., gmina G., to została ona nabyta przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania w toku postępowania prowadzonego przed Sądem Wojewódzkim w Olsztynie w sprawie I C 316/97 z powództwa stron przeciwko E. I. R. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli - na podstawie art. 64 k.c. w zw. z art. 1047 k.p.c. Orzeczenie to zostało wydane w dniu 08 września 1998 r., natomiast stało się prawomocne w dniu 16 marca 1999 r. – na skutek wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Jak wynika z treści wydanego wyroku Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie, prawo własności wspomnianej nieruchomości nabyli małżonkowie J. K. i E. K. bez wskazania sposobu nabycia prawa własności – natomiast pomiędzy małżonkami zniesiona została już wówczas ustawowa wspólność majątkowa, a więc nie mogli oni nabyć prawa własności nieruchomości inaczej, jak tylko w częściach ułamkowych. Nieruchomość ta nie wchodziła więc również do majątku wspólnego stron podlegającego podziałowi w tym postępowaniu. Jeśli zaś chodzi o ruchomości w postaci futer i obrazów, to wnioskodawczynie w złożonych zeznaniach przyznała, że zostały one nabyte już po zniesieniu wspólności majątkowej, tj. w latach 1993 – 1999, również nie mogły one więc stanowić majątku wspólnego stron. Z tego względu poza zainteresowaniem Sądu było ustalenie przez kogo ruchomości te zostały nabyte i gdzie się obecnie znajdują.

Osobnego wyjaśnienia wymaga kwestia zgłoszonego przez wnioskodawczynię do rozliczenia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu (czy też, jak wskazywał uczestnik, spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu) przy ul. (...) w W., które to prawo powstać miało przed zniesieniem wspólności majątkowej małżonków. Jak już wcześniej wyjaśniono, w postępowaniu działowym po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej Sąd dokonuje podziału składników majątkowych należących do majątku wspólnego stron w chwili ustania wspólności i istniejących w momencie dokonywania podziału. Natomiast w odniesieniu do prawa do lokalu przy ul. (...) sama wnioskodawczynie w piśmie procesowym z dnia 09 października 2012 r. wskazała, że prawo to zostało zamienione na prawo do lokalu przy ul. (...) w W. – a więc obecnie nie istnieje, nie może więc podlegać podziałowi w tym postępowaniu.

Skoro więc wnioskodawczynie i uczestnik postępowania nie kwestionowali faktu, iż przed datą 10 czerwca 1988 r. nie powstał żaden majątek wspólny stron istniejący obecnie, zaś po tej dacie majątek taki nie mógł powstać z uwagi na zniesienie wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami K., to wniosek o dokonanie podziału majątku wspólnego stron jako bezprzedmiotowy podlegał oddaleniu, o czym Sąd orzekł w pkt. 1 wydanego postanowienia.

Pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w orzeczeniu kończącym przedmiotowe postępowanie mają jedynie charakter porządkowy i organizacyjny oraz, w zakresie pkt. 2 – 4, nie podlegają zaskarżeniu, niemniej jednak zdaniem Sądu należy wskazać przyczyny wydania takiego a nie innego rozstrzygnięcia.

Jeśli chodzi o pkt. 2, 3 i 4 postanowienia – Sąd wyłączył i przekazał do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę z wniosku J. K. o zniesienie współwłasności nieruchomości przy ul. (...) w W. oraz w miejscowości N., a także sprawę z wniosku E. K. o zasiedzenie nieruchomości przy ul. (...) w W.. Sąd orzekł o powyższym z tego względu, iż nieruchomości te, co uprzednio wyjaśniono, nie stanowiły majątku wspólnego stron do którego zawęzła się kognicja Sądu w tym postępowaniu. Nadto, zgodnie z dyspozycją art. 606 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa rzeczowego właściwy jest sąd miejsca położenia rzeczy, zaś właściwość ta ma charakter wyłączny, a więc procedowanie w zakresie powyższych żądań przez tut. Sąd niewłaściwy miejscowo dla nieruchomości położonej w gminie G. oraz na obszarze właściwości

Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W. przy zastrzeżeniu przez ustawodawcę właściwości wyłącznej stanowiłoby naruszenie prawa.

Jeśli chodzi o pkt. 5 i 6 postanowienia, a więc podjęcie w trybie procesowym postępowania w sprawach z powództwa J. K. o usunięcie niezgodności z prawem treści ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. oraz w N. i wyłączenie przedmiotowych spraw do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia – orzeczenie takie było konieczne skoro w tym postępowaniu ustalone zostało, że nieruchomości te nie stanowią majątku wspólnego stron, nie będą podlegały podziałowi, a więc nie może mieć tu zastosowania dyspozycja art. 618 § 1 k.p.c. Przepis ten pozwala na rozstrzygnięcie w przedmiocie żądania wywiedzonego na podstawie art. 10 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece w postępowaniu o podział majątku na podstawie art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w zw. z art. 618 § 1 k.p.c. – ale tylko w przypadku, jeśli dana nieruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi. W sytuacji przeciwnej, jaka miała miejsce w tym postępowaniu, art. 618 k.p.c. nie może mieć zastosowania, a więc gdy dana nieruchomość nie wchodzi do majątku podlegającego podziałowi, to oddalając wniosek Sąd nie jest uprawniony do rozstrzygnięcia roszczenia uzgodnienia treści księgi wieczystej. Z tych samych względów orzeczono jak w pkt. 7 – 11 postanowienia - pozostałe zgłoszone w toku niniejszego postępowania żądania stron, tj. roszczenia o zapłatę oraz wywiedzione przez uczestnika przeciwko wnioskodawczyni roszczenie o wydanie nieruchomości przy ul. (...) w W. również nie mogły być przedmiotem rozstrzygnięcia tut. Sądu. Skoro bowiem ustalone zostało, że nie istnieje majątek wspólny podlegający podziałowi, to nie mogła mieć zastosowania dyspozycja art. 618 § 1 k.p.c., zgłoszone wzajemne roszczenia nie wynikały bowiem z istnienia majątku wspólnego, a więc dokonywanie wzajemnych rozliczeń stron winno odbywać się we właściwym trybie tj. w procesie. Rozstrzygnięcie w części ze zgłoszonych roszczeń stron o zapłatę byłoby nieuprawnione również z tego względu, że niektóre nich podlegają należą do właściwości Sądu Okręgowego z uwagi na wartość przedmiotu sporu.

O kosztach postępowania należało orzec na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. uznając, że wobec przeciwnych stanowisk stron koszty te powinna w całości ponieść wnioskodawczyni E. K.. Biorąc jednakże pod uwagę, iż uczestnik żadnych kosztów wywołanych tym postępowaniem nie poniósł, to Sąd w pkt. 12 postanowienia oddalił jego wniosek o zasądzenie na jego rzecz od wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania.